

Ex-communist richt zich liever op de toekomst

Gregor Gysi - duo-lijsttrekker Die Linke

Achtergrond - 12 juni 2009

(12 juni 2009) Gregor Gysi (61) wil liever niet meer over het verleden praten. Samen met Oskar Lafontaine vormt hij het lijsttrekkersduo van de Linkspartei. Maar de aantijgingen over zijn Stasi-verleden houden maar niet op. En dat is lastig, als de bondsdagverkiezingen en de twintigste herdenking van de val van de Muur in hetzelfde kalenderjaar vallen.

De verkiezingen worden opnieuw een waagstuk voor de advocaat. Alom geroemd om zijn verbale capaciteiten, zorgde Gysi in het recente verleden meermaals voor vuurwerk in de Bondsdag. Toen bekende de Berlijner nog kleur namens de PDS, de directe opvolger van de Oost-Duitse communistische partij SED. In 1990 haalden de post-communisten onder zijn leiding zeventien zetels in de Bondsdag.

'Symbool van geslaagde hereniging'

In 2007 gingen de postcommunisten een fusie aan met de WASG, bestaande uit ontevreden sociaaldemocraten onder leiding van Oskar Lafontaine. De samensmelting van socialisten uit zowel het westen als het oosten van het land leverde Die Linke op. Volgens Gysi het symbool van een geslaagde Duitse hereniging. "Toch zal het een lang duren voordat Beieren voor een partij uit het Oosten zwicht", aldus Gysi.

Dit vormt in 2009 zijn voornaamste probleem. Loskomen van het DDR-stigma is noodzakelijk voor hem om de zwevende progressieve West-Duitser te overreden. Maar leden met een SED- of Stasiverleden blijven een loodzware erfenis voor de Linkspartei en niet in de laatste plaats voor Gysi zelf.

Wie beweert dat hij als voormalig advocaat van de bekende DDR-dissident Robert Havemann heeft gelekt over zijn cliënt naar de Stasi, kan een dwangsom tegemoet zien. Dat Marianne Birthler, de beheerder van de Stasi-archieven in Berlijn, hem wel degelijk in verband brengt met de Oost-Duitse veiligheidsdienst, doet daar voor Gysi weinig aan af. Verbeten voert hij al jaren zelf zijn verdediging.

Geen starre ideoloog

Gysi ontkent zijn DDR-wortels niet. In tegenstelling tot grote delen van zijn achterban kampt hij niet met een nostalgisch verlangen naar de mislukte socialistische heilstaat achter de Muur. Zijn politieke overtuiging komt in grote lijnen overeen met klassiek marxisme, maar Gysi is geen starre ideoloog.

Omzichtig manoeuvreert hij zich in het huidige historische debat over de DDR. Partijgenoten en de oude 'Genossen' uit de SED-kaders benadrukken in dit herdenkingsjaar dat de DDR strikt gezien geen onrechtstaat was. Zo zou in Oost-Duitsland niets zijn gebeurd dat niet in overeenstemming was met de eigen wetgeving.

Gysi weigert in de reactionaire reflex te schieten. "De DDR was tot mislukken gedoemd", zei hij in mei vorig jaar in *Die Zeit*. "Het was een ondemocratische staat met beperkte vrijheden met een mislukte planeconomie. Gysi richt zich liever op de "goede en onterecht onderbelichte kanten" van de DDR, zoals gratis onderwijs en gezondheidszorg.

Opstappen

Het is de vraag of de Linkspartei haar doelstellingen met Gysi zal bereiken. De advocaat staat erom bekend snel op te stappen als de partijlijn hem niet zint. Zo trad hij in 2000 onverwacht terug als lijsttrekker van voorloper PDS. Gysi wilde in tegenstelling tot zijn partij instemmen met VN-interventies en trok daaruit zijn conclusies.

Twee jaar later beklom hij wederom het politieke podium, ditmaal als minister van Financiën en loco-burgemeester in de deelstaat Berlijn. Maar ruim een half jaar later gaf Gysi wederom zijn functies op. De politicus werd ervan beschuldigd gratis te reizen met airmiles die hij nog als Bondsdaglid had gespaard.

De Linkspartei bleek moeilijk zonder haar sterpoliticus te kunnen. In 2005 keerde hij terug als lijsttrekker. Aangezien hij dit keer niet tussentijds is opgestapt, mag hij vier jaar later op herhaling.

Sander van der Ploeg is redacteur van het Duitslandweb

Zie ook: Lees ook op het Duitslandweb:

Afbeelding:

[Promotiefilmpje voor Gysi \(video\)](#)

[CV Gysi](#)

Lees ook op het Duitslandweb:

[Portret Oskar Lafontaine](#)

[Explosieve Stasi-dossiers Gysi vrijgeven](#)

[Linke boekt succes, maar is het blijvend?](#)

[DDR-verleden blijft Linke verdelen](#)

Afbeelding:

Patrick Schulze, flickr.com

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/3348/ex-communist-richt-zich-liever-op-de-toekomst>